

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

337. In qualibus resignationibus hæc regula locum habeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Quaestio 337. In quibus resignationibus haec regula locum habeat?

Respondeo primò in genere: extendit se ad quamlibet resignationem, cessionem seu depositionem beneficii. Castrop. cit. 5. 3. n. 6.

Juncto n. 9.

2. Respondeo secundò in specie. Locum habet primò in resignatione facta per procuratorem. Castrop. cit. n. 9. Azor. p. 2. l. 7. c. 28. q. 4. Paris. l. 12. q. 5. n. 35. citans Roffiniac. de benef. c. 28. n. 5. Rebuff. in praxi ad hanc reg. gl. 10. n. 2. & Rotam. in Ovetensi Archidiacon. 11. Febr. 1545. Etsi enim regula loquatur de infirmo resignante, non autem de constituente procuratorem ad resignandum, subintelligendum tamen de infirmo, sive per se, sive per alium habentem legitimum mandatum ad resignandum, resignante, seu praestante consensum in resignationem, Azor. loc. cit. Paris. n. 36. militat siquidem eadem ratio fraudis & successione, sive infirmus per se, sive per Procuratorem resignet. Paris. ibid. eademque solennitas, quae requiritur in executione alicujus actus, requiritur quoque, dum Procurator ad actum illum exercendum constituitur, ut Jason. in l. 1. ff. de acquirenda possess. Paris. loc. cit. Quare si is, qui (sive sanus, sive agrotus, ut expressè Azor.) constituit procuratorem ad resignandum, non supervixerit 20. dies à resignatione facta per procuratorem, intrat regula, & vacat beneficium per obitum. Azor. cit. q. 4. Paris. cit. n. 36. Limitat tamen hanc doctrinam Paris. n. 37. hac ratione, ut, si procurator datus ad resignandum porrexerit supplicationem, & procurarit, ut ea signaretur, & dein moriatur, resignans seu constituens procuratorem intra 20. dies à praestito hoc consensu per procuratorem in correptione supplicationis, intrat quidem haec regula; nam dum hic consensus praestitus est vivo resignante, requiritur, ut supervivat 20. dies; non vero requiritur, ut supervivat 20. dies à praestito consensu majore, seu pro expeditione litterarum; hic enim consensus magnus etiam multò post obitum principalis resignantis tempore praestari potest, modò praestitus jam ille consensus minor in correptione supplicationis vivo, & post 20. dies ab illo praestito supervivente resignante.

3. Secundo locum habet in resignationibus, quae fiunt extra Curiam Romanam coram Ordinariis vel legatis. Castrop. loc. cit. n. 7. Pirh. de renunc. n. 23. Tond. p. 3. c. 169. n. 2. (qui tamen n. 3. subdit, contrarium esse, & observari in Gallia, nempe resignationem puram & simplicem factam coram Ordinario non subjacere huic regulae, quidquid in contrarium dicat Rebuff. & ipse Gallus in pr. ad hanc reg. gl. 12. n. 3. cujus sententiam non admittit in Gallia, & sic beneficiorum resignatorum in infirmitate collationes, tanquam vacantium vi talis resignationis, resignante etiam moriente intra 20. dies, ibi fieri ab Episcopis aliisque collatoribus ordinariis) Engels ad tit. de prab. n. 33. Azor. cit. q. 4. Chok à n. 20. citans pro hac sententia Rebuff. in pr. ad hanc reg. gl. 12. n. 3. Wamef. conf. 257. n. 12. de prab. &c. Paris. cit. q. 5. n. 3. citans plures pro hoc Rotae decisiones. Contra Papon. l. 3. tit. 2. ar. restio 1. & auctorem Analyt. Commentar. ad hanc reg. à n. 22. apud Chok. Item contra Decium conf. 224. n. 4. & Mandol. hic q. 16. apud Paris. loc. cit. n. 1. motos his potissimum rationibus, quòd regulae Cancellariae non habeant locum extra Curiam, & quòd in resignationibus factis coram Ordinariis cetera ratio regulae; tum quia, cum

in eorum manibus fit resignatio, sique relinquitur collatio (dum aliàs ea ad illos pertinet) tum quia coram illis non potest fieri resignatio in favorem, sed tantum simpliciter, locum non habet species illa haereditariae successione. Verum responsio nostra verior est & communis; tum propter verba universalis ipsius regulae dicentis: *quavis auctoritate conferatur*. collationem esse invalidam, adeoque supponitur, resignationem & collationem etiam alià auctoritate, quam pontificià & curiali fieri posse, atque hanc regulam desuper procedere. Engels loc. cit. Paris. cit. n. 8. in fine. Chok. loc. cit. tum quia fraudibus adhuc locus est in istiusmodi resignationibus, Azor. loc. cit. nam licet Ordinarii minus facile decipi possint quam Papa: licet etiam resignationes in favorem coram Ordinariis fieri nequeant, plerumque tamen infirmi resignantes aliis verborum ambagibus & precibus ac recommendatione certam personam idem obtinent. Engels loc. cit. Item licet Ordinarii non fraudentur suà collatione, fraudari adhuc poterunt expectantes; cum Ordinarii de facili admittant cessiones, ut provideant. Paris. n. 13. Quin & omnis renunciatio facta tali tempore infirmitatis & mortis instantis praesumitur vel ex hoc ipso capite fraudulenta. Paris. n. 9. juxta Alex. in l. filia. ff. soluto matrim. Pirh. cit. n. 32. Adde, quòd etiam si non fiat haec resignatio in favorem, habet tamen adhuc speciem dispositionis testamentariae, dum per modum ultimae voluntatis disponitur hac ratione de beneficiis. Paris. cit. n. 9. Ad illud verò, quod dicitur, regulas Cancellariae non obligare extra curiam, dictum fuit aliàs contrarium, nimirum quòd obligent etiam extra curiam (nisi manifestè appareat, materiam non esse practicabilem extra curiam) uti id latissime probatur à Sarnens. in proem. regular. q. 2. Et licet fortè eorum aliqua extra curiam non obligent, id tamen certè dicendum non est de iis, quae instituta ad obviandum fraudibus & aliis inconvenientiis universalibus. Azor. loc. cit. Quare jam, si v. g. Canonicus infirmus resignet canonicatum suum coram Ordinario, vel in manus Capituli, dum illud resignationes recipere potest, in mensè Capituli vel Ordinarii, & dein infra 20. dies moriatur in mensè Apostolico, cum beneficium illud censetur non vacare per resignationem illam, sed per obitum, sique incidat in mensè Apostolico, collatio spectabit ad Papam, cujus contrarium foret, si vacaret vi resignationis illius. Paris. cit. n. 8. Pirh. cit. n. 32.

4. Tertio in resignationibus factis permutationis gratià indubitò haec regula locum habet propter clarissima ipsius regulae verba: *sive simpliciter, sive ex causa permutationis*: ob quae verba cessant omnes controversiae, ut Tond. loc. cit. n. 6. de quo vide Chok. de permur. l. 1. c. 5. Item, ut addit Paris. cit. q. 5. n. 17. & 18. ob ea verba regulae: *vel aliàs dimiserit*: utpote quod verificatur in quacumque dimissione beneficii & qui permutat, dimittit beneficium. Item ob illud verbum: *resignaverit*, ut Paris. n. 19. nam permutatio continet duos actus, nempe resignationem & permutationem. Et quia licet fortè (dum beneficia permutata sunt aequalia, de quo paulò post) cessaret ratio fraudis, saltem quae est in praedictum Ordinariorum collatorum, pergit tamen militare ratio altera regulae, nempe evitanda haereditariae successione, & dispositionis de beneficio quasi per viam ultimae voluntatis. Dum autem sunt plures rationes aequè principales, una cessante, non cessat dispositio juxta vulgarem regulam

lam. §. *affinitatis. Instit. de nupt.* Hanc sententiam tenent Paris. *loc. cit.* à n. 15. citans Sarn. *hic q. 19.* Mandos. *q. 12.* Rebuff. *in pr. hic gl. 4.* Chok. *n. 24.* dicens, illam tradi ab omnibus (subintellige, dum beneficia permutata sunt inæqualia) Tond. *cit. n. 6.* (qui tamen *n. 4.* testatur, contrarium esse in Gallia, ubi resignationes hæ permutationis gratiã factæ, & collationes Ordinariorum vigore resignationum talium mutuarum coram illis factarum per infirmos eximantur ab observatione hujus regulæ) Pirh. *cit. n. 32.* Azor. *cit. q. 4.* & alii passim. Proceditque responsio non solum in permutatione beneficiorum disparium & inæqualium; dum nimirum infirmus beneficium suum pingue permutat cum confanguineo vel amico suo, dante ei beneficium suum tenue (in quo casu manifesta fraus præsumitur, ut bene Paris. *loc. cit. n. 20.*) sed etiam dum beneficia permutata sunt æqualia. Paris. *n. 21.* Pirh. Azor. *ll. cit.* Tond. *n. 7.* Chok. *cit. n. 24.* citantes Rebuff. *hic gl. 4. n. 5.* Mand. *hic q. 13. per tot.* Achill. de Grass. *decis. 376. alias decis. 1. ad hanc reg.* contra Sarnens. seu Gomes. *hic q. 19.* cujus opinionem, quam magis æquam & benignam, ut ait Gonz. *gl. 14 n. 57.* sequitur idem Gonz. *ibid.* Tum quia regula indistinctè & indefinitè loquitur de resignatione facta permutationis causã. Paris. *n. 22.* Tond. *n. 8.* Pirh. Azor. *ll. cit.* Tum quia, ut dictum, saltem ratio altera regulæ de hæreditaria successione perseverat. Unde dato, Regulam hanc esse pænalem & odiosam, ut vult Gomes. adeoque strictè capiendam ad casum fraudis; certum tamen est, mentem legislatoris attendendam, quæ non solum fraudes excludere voluit, sed & providere, ne beneficia fiant hæreditaria. Chok. *loc. cit.* Quin & contingere posse fraudem in permutatione æqualium, seu æqualis valoris, ostendit Tond. *loc. cit. n. 8.* dum nimirum infirmi ad fraudandos Ordinarios, vel graduatos, quibus afficeretur beneficium ærotantis in eo mense, turno vel articulo, non autem beneficium compermutatum, quod forsân esset de jure patriciatis laicalis, facerent talem permutationem. Unde jam, si resignans ex causa permutationis, tam dum beneficia sunt inæqualia, quàm dum sunt paria, moriatur infra 20. dies, beneficium illius alteri tertio conferri poterit. Tond. *cit. n. 6.* neque per hoc alteri compermutanti superstiti causatur præjudicium; cum hic ipso jure remanebit in titulo & possessione pristina sui beneficii. Chok. *hic n. 25.*

5. Quartò, in resignationibus, quæ fiunt reservatis omnibus fructibus. Pirh. Azor. *ll. cit.* Paris. *n. 25.* citantes Sarn. *hic q. 20.* Mandos. *q. 14.* loquitur enim regula generaliter de resignatione; reservatio autem fructuum non immutat naturam resignationis, & in hoc quoque casu militat ratio successio- nis, quin & fraudis; cum reservatio fructuum sit quædam palliata fraus ad effectum circumvenien- di collatores & expectantes; imò major fraus frequentiorque fraudis occasio hic considerari poterit; cum infirmus, qui dubius est, an supervivere, an mori debeat, facilius inducatur ad resignandum hoc modo, quàm purè & nullis fructibus retentis. Paris. *n. 26.* Idem est de resignatione facta sub reservatione dimidiæ partis fructuum; cum urgeat eadem ratio. Paris. *n. 28.* Azor. *loc. cit.* Pirh. *cit. n. 32.* lo- quens etiam de parte fructuum, abstrahendo à medi- etate illorum. Idem est ob eandem rationem de resignationibus factis sub pensione. Paris. *n. 29.* ci- tans Rebuff. *in pr. ad hanc reg. gl. 3. in principio.*

6. Quintò, in resignationibus commendarum ob

clara regulæ verba: aut illius commenda cessent. Paris. *n. 30.* Tamen enim cessaret ratio fraudis; cum nec expectantes acceptare, nec collatores ordinarii conferre valeant beneficia reservata, qualia sunt commenda; militat tamen altera ratio successio- nis. Paris. *n. 34.* Adeoque etiam, antequam dicta verba essent adjecta regulæ, tamen judicavit Rota in Pampelonensi, & in alia Veronensi. *Parochial.* habere locum hanc regulam etiam in resignationibus commendarum. Paris. *cit. n. 34.*

Quæstio 338. Quenam collationes comprehendantur sub hac regula, seu de qua collatione loquatur hæc regula, dum ait: quòd, quacunque auctoritate conferatur beneficium, collatio est nulla?

1. Respondeo primò in genere: comprehenduntur collationes omnes, seu à quocunque factas. Paris. *ll. 12. q. 13. n. 1.* citans Sarn. Mandos. Rebuff. ac dicens esse communem.

2. Respondeo secundo in specie: comprehenduntur itaque collationes factas à capitulo. Paris. *cit. n. 1.* citans Rebuff. *hic gl. 12. n. 3.* Item factas ab Episcopo, & quocunque inferiore collatore. Paris. & Rebuff. *ll. cit.* Item factas per Cardinales; ubi enim agitur de fraude vitanda, comprehenduntur & Cardinales, ut dictum supra Paris. *cit. q. 13. n. 2.* Item factas per legatum Apostolicum. Paris. *n. 3.* citans Rebuff. *conf. 72. n. 8.* Unde jam, cum collationes in vim talis resignationis factæ sint nullæ, non possunt haberi ratæ; sed oportet, ut de novo conferatur beneficium per mortem, seu tanquam vacans per obitum, ut recipiens illud sit tutus in foro fori, & in foro poli. Paris. *loc. cit. n. 6.* citans Rebuff. *gl. 13. in fine.*

Quæstio 339. An regula etiam loquatur de consensu resignatarum, si ve an, si resignans in favorem reservatã sibi pensione moriatur post 20. dies à præstito suo consensu, ante tamen 20. dies à præstito consensu resignatarum, locum habeat regula, & beneficium vacet per obitum?

Respondeo negativè. Paris. *ll. 12. q. 11. n. 2.* citans Rotam in Ferrariensi. de anno 1561. regula enim, ut patet, loquitur tantum de consensu resignantis. Unde dici potest hic casus omisus à regula, & subiectus juris communis dispositioni, & per consequens, etiam si resignans moriatur infra 20. dies à consensu præstito per resignatarium, modò supervixerit 20. dies à consensu suo, beneficium vacabit per resignationem. Paris. *loc. cit. n. 4.*

Quæstio 340. An actus resignationis istiusmodi maneat in suo robore, cum regula de hoc nihil dicat, sed solum irriterur ibi actus collationis vi talis resignationis factus, qui utique est distinctus ab actu resignationis?

Respondeo annullari quoque ipsam resignationem. Lott. *l. 3. q. 15. n. 4.* cum enim isti duo actus, nimirum actus collationis vi resignationis talis factus, & ipsa resignatio sint actus corespectivi, uno sublato seu irritato, sublatus censetur & alter, ut jam nihil referat, quòd in specie de resignatione dicat regula; cum enim resignatio sit necessaria ad inducendam ex ea vacationem, & successivam collationem, improbatã collatione, quæ est ultimus fi- nis